

ONDER DE LOEP

Mededelingen en convocaties
afdeling Hengelo / Oldenzaal

COLOFON

Redactie:

Harry de Jong

Redactieadres:

Abelenstraat 2a
7556 DT Hengelo
☎ (074) 291 7611
e-mail: harry.dejong@natuur-hgl.nl

Verspreiding OdL:

André Bolt

Kopij:

Onder de Loep verschijnt 4 x per jaar, in maart, juni, september en december. De kopij voor de desbetreffende convocaties dient uiterlijk ½ maand voor het verschijnen in het bezit te zijn van de redactie. Kopij die te laat wordt ingeleverd zal in overleg met de auteur in een van de daarop volgende convocaties worden geplaatst.

Kopij dient uiterlijk 2 weken voor de verschijningsdatum binnen te zijn op bovengenoemd redactieadres via e-mail.

De redactie is continu op zoek naar kopij. Om interessante artikelen te kunnen plaatsen doen wij een beroep op uw creativiteit.

Voorbeelden:

- resultaten van (eigen) veldbiologisch onderzoek,
- verslagen van excursies (ook van andere afdelingen),
- waarnemingen,
- vakantieverslagen,
- commentaren en meningen,
- aardige verhalen,
- enzovoort.

Heeft u bij uw artikel afbeeldingen, dan gaarne meesturen. Indien mogelijk wordt dat dan bij het artikel afgedrukt.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de ingezonden stukken.

Afbeelding omslag:

Spanner sp.
(Geometridae (spec.))

Foto's: Harry de Jong
(tenzij anders vermeld)

ONDER DE LOEP

Mededelingen en convocaties van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging,
Afdeling Hengelo / Oldenzaal

INHOUD

VAN HET BESTUUR	1
AGENDA	2
TERUGBLIK	6
UIT DE OUDE DOOS	11
"ARBORETUM" KLEIN DRIENE	13
VERNIEUWDE WEBSITE	15

De KNNV is opgericht in 1901. De afdeling Hengelo / Oldenzaal is opgericht in 1916. De vereniging stelt zich ten doel de bevordering van de natuurstudie, natuurbescherming en natuurbeleving. De ondertitel 'vereniging voor veldbiologie' benadrukt de rol van de natuurstudie.

Alle leden ontvangen het landelijk verenigingsblad NATURA. Leden van de afdeling Hengelo / Oldenzaal ontvangen daarnaast 4 maal per jaar het afdelingsblad ONDER DE LOEP. Het lidmaatschap van de KNNV (inclusief het lidmaatschap van de afdeling Hengelo / Oldenzaal) bedraagt € 32,- per jaar; gezinsleden betalen € 10,-

Betalingen d.m.v. machtiging of bankrekening
NL94 RABO 0191 8887 10 t.n.v. Kon Ned Natuurhistorische Ver.

Een lidmaatschap loopt van 1 januari tot en met 31 december.
Opzegging van het lidmaatschap uiterlijk 1 november bij de ledenadministratie van de afdeling of via de website.

Voor meer informatie kunt u terecht bij de secretaris (zie onderstaand adres).

Bestuur van de afdeling Hengelo / Oldenzaal:

♦ Voorzitter

Wytze Boersma

Zwaluwstraat 34, 7491 CX Delden, ☎ (074) 3762711

E-mail: wytze.boersma@hetnet.nl

♦ Secretaris

Jan Zwieneberg

Hengelose Esstraat 19, 7556 EA Hengelo, ☎ (074) 2423975

E-mail: j.h.zwieneberg@ziggo.nl

♦ Penningmeester (en ledenadministratie)

Jan Weernink

Landmansweg 102a, 7556 LZ Hengelo, ☎ (074) 2422448

E-mail: weernink39@gmail.com

♦ Natuurhistorisch Secretaris

Bert Oude Egbrink

Adamsweg 8, 7553 KM Hengelo, ☎ (074) 2434340

E-mail: ag.oudeegbrink@hetnet.nl

♦ Bestuurslid en lezingen

Annette Ros

Venusstraat 111, 7557 WS Hengelo, ☎ (074) 2918668,

E-mail: annetteros8@gmail.com

♦ Bestuurslid, redactie 'Onder de Loep' en Webmaster

Harry de Jong

Abelenstraat 2a, 7556DT Hengelo, ☎ (074) 2917611,

E-mail: harry.dejong@natuur-hgl.nl

♦ **Website:** <https://www.knnv.nl/hengelo-oldenzaal>

Van het bestuur

Nu de natuur bijna geheel tot bloei is gekomen, kunnen we als afdeling ook een aantal successen melden. De goede opkomst bij de jaarvergadering begin april was een succes. Het was een goede zet om deze vergadering op een middag te houden. Volgend jaar zullen we dit herhalen.

Dan de afsluiting van de bomeninventarisatie Klein Driene. Informatie bordjes bij de bomen en een paneel wordt later dit jaar nog geplaatst en er zijn twee bomenroutes uitgebracht. Ook is er een presentatie en een excursie geweest. Hiermede hebben Jan en Gerrit onze KNNV afdeling behoorlijk op de kaart gezet. Hartelijke dank hiervoor.

Ook een woord van dank is voor Harry. Hij heeft de website geheel vernieuwd en aangepast aan de landelijke lay-out. Ga maar eens kijken op: **www.knnv.nl/hengelo-oldenzaal**

Dan hebben we 22 mei onze eerste jubileum excursie gehouden. Ruim 40 belangstellenden waren er.

In het kader van samenwerking met het IVN hebben we op 8 april een gesprek gehad met IVN-afd. Hengelo. Na een verkenning is afgesproken om te onderzoeken of er samenwerking mogelijk is op gebied van excursies en het ledenblad. Met de IVN afdeling Oldenzaal zullen we ook een verkennend gesprek voeren.

Op 16 april hebben afgevaardigden van onze afdeling de landelijke vertegenwoordigende vergadering bezocht. Ook deze bijeenkomst stond in het teken van de samenwerking. Hiervoor is een koepel overeenkomst gesloten.

Wij wensen iedereen een mooie vakantie toe.

Wytze Boersma

Start van de jubileum excursie op het Landgoed `Lonnekermeer` (foto Jan Zwieneberg)

Excursies

Het gebruikelijke verzamelpunt is (tenzij anders aangegeven) aan de **Boerhaavelaan te Hengelo** op het parkeerterrein naast huisnummer 146 (is richting Borsthuis). Ieder wordt vriendelijk verzocht zo veel mogelijk met de auto te komen zodat er genoeg plaatsen zijn voor hen die niet over een auto beschikken.

Indien van toepassing wordt ook het **verzamelpunt ter plekke** aangegeven voor degenen die hier rechtstreeks naar toe willen (dit is op eigen risico bij het evt. niet doorgaan van de excursie).

De excursies zijn **veldbiologische excursies**. Voor inlichtingen kunt u contact opnemen met de coördinator van de excursie.

Lezingen / vergaderingen

De gebruikelijke plaats waar lezingen / vergaderingen worden gehouden (tenzij anders aangegeven) is het Buurthuis 't Lansink' aan de Twijnstraat 8 te Hengelo.

Indien er belangstelling is voor "meerijden met anderen" bij een lezing 's avonds: neem even contact op met een van de bestuursleden (zie colofon).

Lezingen afd. Enschede

De lezingen van de afd. Enschede vinden plaats in het museum `de TwentseWelle` te Enschede

Overzicht activiteiten afd. Hengelo-Oldenzaal

Zondag 19 juni 2016	Excursie: Cortenoever
Zaterdag 09 juli 2016	Excursie: Punthuizen
Zondag 31 juli 2016	Excursie: Luttenbergerven
Zondag 21 augustus 2016	Excursie: Hondenven
Zondag 04 september 2016	Excursie: Dakhorst

Excursie: Zoddebeek

Datum : Zaterdag 11 juni 2016
Thema : Libellen, planten en vogels
Vertrek : 13.00 uur (Boerhavelaan Hengelo)
Duur : Middag tot 16.30 uur
Coördinatie : Harry de Jong (06-55324290)
Excursieleider : Gerard Dutmer

Opmerking: bij slechte weersomstandigheden wordt de excursie verplaatst naar zaterdag 18 juni.

Verzamelpunt: de kruising van de Ammeloeweg met de Zoddebeek om plm. 13.30 uur

De Zoddebeek ontspringt in Duitsland, stroomt ten zuiden van Buurse Nederland binnen en stroomt dan nog ca. 6,5 km door agrarisch gebied om ten zuiden van het Buurserzand in de Buurserbeek uit te monden. In 2007 is de beek opnieuw ingericht, waarbij het beekdal breed is aangelegd en de beek vrij ondiep door een warm beekdal stroomt. Deze combinatie: een warm microklimaat en ondiep, helder stromend water, zorgt voor een ideale habitat voor twee beek-bewonende oeverlibellen: de Beekoeverlibel en de Zuidelijke oeverlibel: twee vrij schaarse Rode Lijst soorten. Deze twee soorten hebben hun hoofdvliegtijd in de maanden juli en augustus en deze zullen we waarschijnlijk niet te zien krijgen. Maar wel een aantal andere beek bewonende libellen.

Bij de Ammeloeweg liggen, naast de Zoddebeek, in een grasland drie vrij grote plassen waarvan er twee heel geschikt zijn voor libellen. Dit grasland is omringd door een stuk vrij oud loofbos en een houtwal en vogelliefhebbers kunnen hier ongetwijfeld aan hun trekken komen. Plantenliefhebbers kunnen hun hart ophalen langs de Zoddebeek en in het grasland.

Gewone Oeverlibel

Excursie: Cortenoever

Datum : Zondag 19 juni 2016
Thema : Rivier- en akkerflora
Vertrek : 09.00 uur (Boerhavelaan Hengelo)
Duur : 3/4 dag
Coördinatie : Gerrit Haverkamp (074-2668489)

Ten oosten van Brummen ligt op de linkeroever van de IJssel een bijzonder uiterwaardengebied genaamd Cortenoever.

Het gebied Cortenoever is één van de best geconserveerde kronkelwaardenlandschappen van Nederland, met roggeakkers (akkerreservaat) op de kronkelruggen, rivierduintjes met veel bloemen en vlinders, schitterende meidoornheggen en zelfs een stukje hardhoutoobos.

Door de grote heuvelverschillen (enkele meters) en het ontkomen aan de landbouwintensivering in het verleden is het akkerreservaat een mooi ontwikkelde kronkelwaard, dat zich bevindt binnen een (vroegere) meander van de IJssel.

Het gebied is bijzonder rijk aan bijzondere en zeldzame planten waaronder Aardaker, Veldsalie, Handjesereprijs, Groot spiegelklokje en vele andere. Staatsbosbeheer is de beheerder van het gebied.

Excursie: Punthuizen

Datum : Zaterdag 09 juli 2016
Thema : Heide en schraalland
Vertrek : 09.00 uur (Boerhavelaan Hengelo)
Duur : Ochtend
Coördinatie : Bert Oude Egbrink (074-2434340)

Het is 5 jaar geleden dat we een excursie hebben gemaakt naar het ten oosten van Denekamp gelegen gebied Punthuizen. Punthuizen is een natuurreserveaat bestaand uit geaccidenteerde heide met schrale hooilanden. Het is een van de laatste gebieden met nog redelijk gave blauwgraslanden in ons land. Bijzondere planten zoals welriekende nachtorchis, parnassia, moeraswespenorchis en spaanse ruiter en dieren zoals aardbeivlinder, rugstreppad en grauwe klauwier kun je hier nog

vinden. Voor meer informatie verwijs ik u naar het verslag van de in 2011 hier gehouden excursie op de website van onze afdeling of de Onder de Loep van september 2011.

Het gebied is eigendom van Staatsbosbeheer en vanwege de kwetsbaarheid normaliter niet toegankelijk. De excursie wordt daarom begeleid door Rick Ruis, medewerker van SBB. Een unieke kans om te genieten van een pareltje in Twente. Omdat er maximaal 15 mensen kunnen deelnemen aan deze excursie is vooraanmelding verplicht.

Aanmelden: Zo snel mogelijk maar in ieder geval voor dinsdag 5 juli a.s. via e-mail naar: ag.oudeegbrink@hetnet.nl

Moeraswespenorchis

Excursie: Luttenbergerven

Datum : Zondag 31 juli 2016
Thema : Schraalland
Vertrek : 09.00 uur (Boerhavelaan Hengelo)
Duur : Ochtend
Coördinatie : Gerrit Haverkamp (074-2668489)

Het gebied ligt ten zuiden van het dorp Lemelerveld, het is genoemd naar het dorp Luttenberg, dat zo'n 4 km verderop ligt.

Het Luttenbergerven maakte in de 16e eeuw deel uit van een vrijwel onbewoond gebied met moerassen, broekbossen, vochtige heideveldjes en veentjes tussen Raalte, Heino en Luttenberg.

Het Luttenbergerven overleefde de grootschalige ontginningsgolf in de eerste helft van de twintigste eeuw omdat het een behoorlijk nat gebied was.

Het is ooit als extensief hooiland gebruikt en ook werd er veen gestoken.

Het gebied kent een bijzondere waterhuishouding met kalkrijkzwelwater en met gradiënten van droog naar nat, heeft dat gezorgd voor een bijzondere blauwgraslandvegetatie.

Planten die er o.a. voorkomen zijn Spaanse ruiter, Heidekartelblad, Klokjesgentiaan, Welriekende nachtorchis, Gevlekte orchis, Blauwe knoop.

Er komen 25 dagvlinders voor waarvan twee zeldzame, de Zilveren maan en de Aardbeivlinder.

De Zilveren maan kan op onze bezoeksdatum nog vliegen, de Aardbeivlinder eigenlijk niet meer.

Zilveren Maan (foto: Gerrit Haverkamp)

Hopelijk werkt het weer mee voor een mooie wandeling.

Verzamelpunt: Lemelerveld, Ganzenweg nabij huisnummer 4.

Excursie: Hondenven

Datum : Zondag 21 augustus 2016
Thema : Natte heide
Vertrek : 09.00 uur (Boerhavelaan Hengelo)
Duur : Ochtend
Coördinatie : Wytze Boersma (074-3762711)

Verscholen in het agrarisch gebied van het Twentse Tubbergen ligt het Hondenven, een vennetje omgeven door natte heide, moeras, natte en droge bossen. Ooit een fiere pingo, een bevroren grondwaterbel die opbolde in het landschap van de laatste ijstijd. Dit zijn de eerste zinnen van de website van KNNV afd. Twenthe van de resultaten van hun onderzoek van het Hondenven.

Het Hondenven is niet alleen een geologisch monument maar ook een natuur monument. Het gebied is uitvoerig door de afd. Twenthe onderzocht. Naast bijzondere plantensoorten komen er ook bijzondere soorten libellen en juffers voor. Het rapport is te vinden op website: <https://www.knnv.nl/afdeling-twenthe/rapport-hondenven>

Door de afwisseling van vegetatiestructuren is het een aantrekkelijk excursiegebied.

Onze afdeling is er op 23 juli 2011 voor het laatst geweest. Toen lag het accent op libelle. Zo werden

de Grote keizerlibel en de Zwarte, Steenrode en Bruinrode heidelibellen gezien.

Als het weer meewerkt kunnen we bijzondere soorten tegen komen.

Verzamelpunt: de parkeerplaats van het landgoed Schuttenwoolde aan de Almelose weg (N746), 3 à 4 km van Tubbergen. Vertrek wandeling ongeveer 10:00 uur.

Diegene die rechtstreeks naar het verzamelpunt gaat, moet even contact opnemen met de coördinator.

Grote Keizerlibel

Excursie: Dakhorst

Datum : Zondag 04 september 2016
Thema : Herfst en Vogels
Vertrek : 09.00 uur (Boerhavelaan Hengelo)
Duur : Ochtend
Coördinatie : Harry de Jong (06-55324290)

Vitens heeft een nieuw waterwingebied ingericht in Rectum-Ypelo. In het gebied zijn 12 winputten gemaakt. Om verdroging in nabij gelegen natuurgebieden tegen te gaan is in het gebied te Dakhorst een waterbuffer ingericht. De waterbuffer voorkomt dat de effecten van de winning zich uitstrekken tot het natuurgebied Mokkelengoor. Daarmee worden de effecten van de waterwinning enigszins verminderd.

De waterbuffer is samen met de Doorbraak erg belangrijk voor een goede afwatering in het gebied. Bij hoog water in de Doorbraak vult de buffer zich automatisch. Zo voorkomen we grote schommelingen in het waterpeil

De buffer bestaat uit een gedeelte permanent water en een gedeelte waterretentie wat wordt gevoed vanuit de naastgelegen Eksosche Aa. Naast waterinfiltratie om verdroging in de omgeving tegen te gaan, spelen beleving en recreatief medegebruik een belangrijke rol.

Belangrijk aspect was de inpassing in het landschap met behoud van bestaande kwaliteiten in het gebied. Rond deze waterbuffer zijn fiets- en wandelpaden aangelegd en gezien het feit dat ondertussen ook veel vogels te zien zijn in en rond het water is het de moeite waard om er eens te gaan wandelen en vogels kijken.

Verzamelpunt: de parkeerplaats bij het schooltje aan de Ypeloseschoolweg/Broezeweg te Ypelo. We vertrekken hier om plm. 09.30 uur.

Aalscholver

Grauwe ganzen bij Dalkhorst

Verslag excursie: Hazelbekke

Datum : Zondag 20 maart 2016
Thema : Voorjaarsverschijnselen
Deelnemers : 9
Leiding : Wytze Boersma
Weer : Bewolkt / motregen

Hoewel het koude en droge weer van de maand maart nog niet voorbij was, was er genoeg te zien tijdens de excursie naar de Hazelbekke. Negen personen waren misschien wel gekomen om de Schede geelster te bekijken. Helaas stond deze nog niet volop in bloei. Wel waren, als je goed keek de bloemknoppen in de bladschede te zien. De wortelbladen en stengels waren gelukkig volop aanwezig. Dit geeft aan dat de populatie zich daar nog steeds kan handhaven. De Schede geelster is een typische Twentse plant. Het verspreidingsgebied ligt hoofdzakelijk in noordoost Twente. Hiernaast komt zij ook voor in Drenthe.

Schedegeelster

Toen deze excursie werd gepland, midden januari was de natuur minstens vier weken voor op normaal. In de maand maart is de ontwikkeling gestopt, zodat nu, eind maart, de natuur zelfs een kleine achterstand heeft. Hierdoor bloeide de Schede geelster nog niet volop.

Hierna werd nog een poging gedaan om het Bronkruid te vinden in de Hazelbekke. Helaas hebben we deze plant niet gezien. Hierbij moet worden vermeld dat we maar een klein stukje van de Hazelbekke in de drassige weide hebben bekeken. Wel zagen we volop Kleine watereppe en Beekpunge staan.

De wandeling ging verder door een bosje en naar het brongebied van de Hazelbekke. De loop van de beek in het glooiende landschap is goed te volgen. De Hazelbekke wordt begeleid door Zwarte els en Hazelaar, waar de beek naar genoemd is. Onderweg hoorden we volop de Boomklever roepen

en boven de weilanden zagen we hier en daar een paar Kieviten duikelen. Ook hoorden en zagen we een Buizerd in de lucht. Bij een van de bronnen zagen we Paarbladig goudveil staan. Deze plant viel op door zijn heldere groene kleur.

Paarbladig Goudveil

Onderweg werd ook nog even gekeken naar de vrouwelijke bloempjes van de Hazelaar. Aan de mannelijke bloemen, de katjes kon je duidelijk zien dat het de tweede bloei was. De eerste bloei was al helemaal bruin gekleurd. Een aantal knoppen waren opgezet en bijna bolvormig. Dit is een galvorming van de Hazelaarrondknopmijt die algemeen voorkomt.

Op het hoogste punt hebben we even koffie gedronken. Met verbazing hebben we daar gekeken naar de grote hopen. We vroegen ons af of dit het werk was van een Das of een Vos. Sporen konden we jammer genoeg niet vinden.

Hierna naar de Brandtorenweg. Het bos dat we passeerden was zeer ruig uitgedund. De takken en kleine stammen waren hoog opgestapeld. Dit hout wordt zeer waarschijnlijk versnipperd en gebruikt als brandstof voor kachels en elektriciteitscentrales.

Hierna gingen we richting Braamberg. Omdat we al aan de late kant waren en het begon te regenen hebben we de Braamberg niet bekeken en zijn rechtstreeks naar de parkeerplaats bij de watermolen De Mast gegaan.

Al met al een mooie excursie in het vroege voorjaar.

Waargenomen soorten

Vogels

Boomklever	Buizerd
Grote bonte specht	Huismus
Kievit	Koolmees
Pimpelmees	Roodborst
Spreeuw	Tjiftjaf
Winterkoning	Wulp
Zanglijster	Zwarte specht

Planten & Mossen

Beekpunge	Gaspeldoorn
-----------	-------------

Gewone eikvaren
Gewoon speenkruid
Harig wilgenroosje
IJle zegge
Kleine veldkers
Klimopereprijs
Paarbladig goudveil
Pinksterbloem
Witte dovenetel

Gewone paardenbloem
Grote muur
Hazelaar
Klein hoefblad
Kleine watereppe
Moerasmuur
Paarse dovenetel
Schedegeelster

klinkt wat zachter en duurt wat langer (1.5 tot 2 sec.) dan van de Grote bonte specht (0.5 tot 1 sec.). Langs het Bokdammerveld stond de Gagel in bloei en zagen we volop Moeraswolfsklauw. Aan het eind van het pad langs erve Bokdam konden we de Kleine bonte specht nogmaals zien en horen.

Verslag excursie: Twickel

Datum : Zaterdag 02 april 2016
Thema : Voorjaarsvogels
Deelnemers : 8
Leiding : Harry de Jong
Weer : Zon

Met 8 personen betrokken we vanaf de parkeerplaats bij kasteel Twickel. Het was nog behoorlijk frisjes en van uitbundige vogelzang was nog weinig te bespeuren.

Wat meteen al opviel was dat er behoorlijk wat grote eiken en beuken waren gekapt.

Op de bekende plekken hadden we gehoopt op de Middelste bonte specht, maar ze lieten zich niet zien. Eénmaal hoorden we de bekende roep.

Laurens liet ons de door de Azaleaknopvreter aangetaste knoppen van de Rododendron zien.

Heel mooi waren door de loop de minuscule paddenstoeltjes op de knoppen te zien.

het gaat om een schimmel waarvan de sporen in de herfst worden overgebracht op de jonge knoppen door de Rhododendroncicade.

Azaleaknopvreter

Van de voorjaarszangers hoorden we een enkele Tjiftjaf en Fitis. Ondanks het wat vroegere voorjaar zijn dit jaar wat later.

Wel zagen we even later de Kleine bonte specht. Hij, het was een mannetje, liet zich van dichtbij goed observeren. Ook hoorden we af en toe de roffel. Dit

Kleine Bonte Specht

Even verderop liet zich een paartje Middelste bonte spechten goed zien en horen. Goed te onderscheiden van de Grote bonte specht door zijn lichtroze anaalstreek en opvallende oranje-orode kruin. Overigens zijn mannetje en vrouwtje gelijk qua uiterlijk.

Onderweg zagen we eerste Bosanemonen en Speenkruid in bloei. De Gaspeldoorns bloeiden nog volop.

Bij de Noordmolen nog gehoopt op de Grote gele kwikstaart, maar het was daar te druk in verband met de openstelling van de molen. Dus hebben we daar maar even binnen gekeken.

Het was een mooie excursie met goed weer.

Waargenomen soorten

Vogels

Blauwe Reiger	Boomklever
Fitis	Grauwe Gans
Groene Specht	Grote Bonte Specht
Heggenmus	Houtduif
Huisbus	Kauw
Kleine Bonte Specht	Meerkoet
Merel	Middelste Bonte Specht
Nijlgans	Pimpelmees
Roodborst	Spreeuw
Staartmees	Tjiftjaf
Vink	Zwarte Kraai

Planten & Mossen

Bosanemoon	Gaspeldoorn
Gewone eikvaren	Gewoon Speenkruid
Klein hoefblad	Kleine maagdenpalm
Moeraswolfsklauw	Wilde gagel

Paddenstoelen

Azaleaknopvreter

Overig

Bruine Kikker

Insecten

Citroenvlinder

Verslag excursie: Hackfort

Datum : Zaterdag 16 april 2016
Thema : Landgoederen
Deelnemers : 4
Leiding : Gerrit Haverkamp
Weer : Zon

Volgens mij was dit de eerste excursie in de omgeving van Vorden nl. op Landgoed Hackfort. Gezien het weer van de laatste tijd troffen we een redelijke dag, wel met veel wind.

Hackfort is 650 jaar in adellijk bezit geweest.

De familienaam Van Westerholt was de laatste 375 jaar onlosmakelijk met het kasteel verbonden totdat de allerlaatste nazaat in 1981 kinderloos stierf.

Vanaf dat moment kwam het in handen van natuurmonumenten.

Het landgoed is 730 ha groot en er staan zo'n 42 authentieke Achterhoekse boerderijen in een kleinschalig landschap een zgn. kampenlandschap.

Natuurmonumenten heeft de laatste jaren rondom het kasteel veel veranderd.

Het parkbos vanaf het dorstmolenhuisje naar de watermolen en ook langs de beek is uitgedund en daarna zijn zo'n 200.000 stinzenplanten aangeplant.

De excursiedatum viel precies goed want veel stinzenplanten stonden in volle bloei o.a. vingerhelmkruid, holwortel, zomerklokje, slanke sleutelbloem, sneeuwroem, kievitsbloem, wilde hyacint, Spaanse hyacint, lelietje van dalen.

Holwortel

We hebben de groene route gelopen van ± 5km. Deze route laat heel mooi zien hoe het landschap van het Hackfort er uit ziet.

Van de slanke sleutelbloem vonden we een relictpopulatie in een oud bosgedeelte.

Bij de vroegere tuinmanswoning staan twee bijna 65jarige beuken, aangeplant toen daar een tweeling werd geboren, een helft van die tweeling ben ik zelf.

Waargenomen soorten

Vogels

Boerenzwaluw	Boomklever
Boomkruiper	Buizerd
Ekster	Gaai
Gaai	Grauwe gans
Groenling	Grote bonte specht
Grote gele kwikstaart	Grote lijster
Holenduif	Hop
Houtduif	Koolmees
Meerkoet	Merel
Pimpelmees	Roodborst
Spreeuw	Tijftjaf
Wilde eend	Winterkoning
Witte kwikstaart	Zanglijster
Zwarte kraai	Zwartkop

Planten & Mossen

Bosanemoon	Bosbies
Bosvergeet-mij-nietje	Dalkruid
Dolle kervel	Drienerfmuur
Eenstijlige meidoorn	Geel nagelkruid
Gewone dotterbloem	Gewone salomonszegel
Gewone vogelmelk	Gewoon biggenkruid
Groot heksenkruid	Grote egelskop
Grote muur	Hoenderbeet
Hoge cyperzegge	Holpijp
Ijle zegge	Kleinbloemige amsinckia
Kleine leeuwenklauw	Knopig helmkruid
Kraailook	Lievrouwewedstro
Look-zonder-look	Moerasspirea
Ruige veldbies	Ruwe smele
Slanke sleutelbloem	Smalle waterweegbree
Stinkende gouwe	Trosvlir
Tweestijlige meidoorn	

Paddenstoelen

Echt Judasoor

Verslag excursie: Bentheimerwald

Datum : Zondag 01 mei 2016
Thema : Voorjaarsflora
Deelnemers : 2
Leiding : Bert Oude Egbrink
Weer : Zon

Op de eerste mooie dag na een koude en natte periode hebben wij een wandeling door het door regenval drassige Bentheimerwald gemaakt. Doordat een aantal paden door stormschade afgesloten waren, moesten we een wat andere route volgen dan ik van plan was. We hebben met name in het Kurpark en directe omgeving en in het begrazingsgebied rond gelopen. Het eerste gebied dat we wat beter bekeken hebben, was het hooilandje bij het zwembad. In dit hooiland zagen naast Kleine valeriana, Kruidend zenegroen, Echte koekoeksbloem, Pinksterbloem en Blauwe Zegge ook verschillende soorten die we uit het aangrenzende eikenhaagbeukenbos kennen zoals Bosanemoon, Gulden boterbloem, Grote keverorchis en Slanke sleutelbloem.

Slanke Sleutelbloem

Wat later in het jaar kun je hier ook Brede orchissen zien. In het bos bij het Kurpark hebben wij naast eerder genoemde bosplanten ook Schaafstro, Heelkruid, Maagdenpalm, Bosereprijs, Donkersporig bosviooltje, Schedegeelster, Ruige veldbies en Zwartblauwe rapunzel gezien. Aardig om te zien, waren ook de luchtwortels van de Moerascypres die hier een natuurlijke beschoeiing vormen van de Rammelbeek die door de vijver in het Kurpark stroomt. In het park staan naast de Moerascypres ook andere exotisch boomsoorten waarvan sommige van naambordjes zijn voorzien. Ook het Kurhaus zelf, het bronnenhuisje (Alexis quelle), de restanten van de ijskelder en de oude zandstenen Schwefelwanne (in de vorm van een vioolkoffer) zijn leuk om te bekijken.

Het laatste deel van de excursie ging door het begrazingsgebied. Dit gebied krijgt steeds meer het beeld van een bosweide met Zomereiken en Haagbeuken. Om de stammen van de Haagbeuken waren planken aangebracht om vrot te voorkomen. Op het informatiebord staat dat het gebied wordt begraasd met Galloway runderen, Bentheimer schapen en Hollandse landgeiten. Tijdens ons bezoek hebben we alleen Galloways gezien. Wie meer wil weten van dit project kan elke zondagmiddag mee met een medewerker van het Tierpark Nordhorn die hier excursies verzorgen. In de Onder de Loep van juni 2009 en op de website staat ook wat meer informatie over dit project.

Waargenomen soorten

Vogels

Bonte Vliegenvanger
Fitis

Boomklever
Gekraagde Roodstaart

Koolmees
Tijftjaf
Winterkoning

Roodborst
Vink
Zwartkop

Planten & Mossen

Bosandoorn
Bosereprijs
Donkersporig Bosviooltje
Echte Koekoeksbloem
Gewone Brunel
Gewoon Speenkruid
Grote Keverorchis
Grote Waterweegbree
Heelkruid
Kleine Valeriaan
Kruipend Zenegroen
Pinksterbloem
Schaafstro
Slanke Sleutelbloem
Zwartblauwe Rapunzel

Bosanemoon
Bosveldkers
Drienerfmuur
Gele Dovenetel
Gewoon Robertskruid
Groot Heksenkruid
Grote Muur
Gulden Boterbloem
Kleine Maagdenpalm
Knikkend Nagelkruid
Look-Zonder-Look
Ruige Veldbies
Schedegeelster
Witte Klaverzuring

Paddenstoelen

Grote Oranje Bekerzwam

Overig

Rode Eekhoorn

Verslag excursie: Lonnekermeer

Datum : Zondag 22 mei
Thema : Openbare jubileum excursie
Deelnemers : ruim 40
Leiding : Wytze Boersma
Weer : Bewolkt

Het is altijd afwachten wat de belangstelling is voor onze jubileum excursie op het landgoed Lonnekermeer. Dit is sterk afhankelijk van de publiciteit en het weer. De plaatselijke weekbladen en het dagblad Tubantia hebben aandacht geschonken aan onze excursie. Het weer was veel beter dan de voorspelling. Het was bewolkt en er viel bijna geen regen. Hierdoor stonden ruim 40 belangstellenden bij het witte toegangshek van het landgoed.

foto Jan Zwienberg

We hebben twee groepen gemaakt. De ene ging linksom en de andere rechtsom met een paar excursieleiders

Voor de voorbereiding hebben we toestemming gekregen en een gesprek gehad met het landschap Overijssel. Ook hebben we, ter inzage twee rapporten meegekregen. Het eerste rapport gaat over de beheervisie van het Lonnekermeer en de tweede over het Fauna onderzoek. Hierdoor hadden we voldoende informatie van het landgoed. Donderdagavond voorafgaande aan de excursie hebben we de route voorgelopen. Voor de belangstellenden hadden we een folder van de KNNV met een inlegvel van onze komende activiteiten meegenomen. Hopelijk komen ze nog eens op onze excursie.

Tijdens de excursie hebben we op verschillende plekken stilgestaan om bijzonderheden te vertellen. Zo zagen we in de rogge akker naast het Akkerviooltje drie soorten wikkes (Vergeten, Ringel en Vierzadige wikke). Ook stond er een mooie populatie van de Koningsvaren langs het pad. In een hooiweide zagen we twee reeën te grazen. Jammer dat niet iedereen dit heeft gezien.

Verder werd er aandacht geschonken aan de verschillende bostypen die op het landgoed voorkomt. Zo zagen we een Populierenbos, Lariks bos, Douglasbos en een Beukenbos.

Gedurende de gehele wandeling hoorden we de Koekoek roepen. Dit werd meteen aangegrepen om de broedbiologie van de Koekoek uit te leggen.

Tijdens de wandeling werden vele vragen beantwoord. Tot slot vonden we een aantal meikevers op de weg liggen.

Al met al kunnen we terug kijken op een geslaagde jubileum excursie.

Akkerviooltje

Koekoek

Uit de oude doos

In dit 100-jarig jubileumjaar willen we ook terugblikken op de geschiedenis van onze afdeling. Als natuurhistorisch secretaris was ik benieuwd naar verslagen van excursies die onze afdeling in de beginjaren van haar bestaan, hebben gemaakt. Op de DVD Honderd Jaar Natura die in 2005 door de KNNV uitgegeven is, heb ik enkele verslagen terug gevonden. Op deze DVD zijn de eerste honderd jaargangen van het tijdschrift Natura digitaal weergegeven. Tot omstreeks 1940 werden in Natura ook verslagen van afdelingsactiviteiten gepubliceerd. Het ging hierbij om door afdelingen georganiseerde excursies, lezingen en tentoonstellingen maar ook om ledenlijsten en andere bestuurlijke zaken. Ook van onze op 18 november 1916 opgerichte afdeling vinden we in Natura gepubliceerde verslagen terug. De afdeling bezocht gebieden als de Hooge Lutte, het Molenvan, het Buurserzand, landgoed Twickel, Weitemanslanden, het Voltherbroek, het Woold, Bekendelle, Oele en het Arboretum Poortbulten. De excursies stonden onder leiding van natuurkenners als de heren Bernink, Hoogslag, van Sambeek en Schweers waarvan de laatste twee ook nog lid zijn geweest van onze afdeling. Het verslag werd gemaakt door de secretaris van de afdeling. Hieronder heb ik enkele excursie verslagen integraal met de oude spelling overgenomen. In het nog steeds zeer lezenswaardige 70 jarig jubileumnummer van Onder de Loep dat in november 1986 verschenen is, zijn ook enkele verslagen uit die periode gepubliceerd.

De eerste excursie van de afdeling waarvan verslag wordt gedaan in Natura is een fietstocht op zaterdag 30 juni 1917. In de lijst van waargenomen soorten wordt ook melding gemaakt van Eenbes. Dit betekent dat ook de gebieden Achter de Voort (Asbroek) en/of Lomanskamp zijn bezocht. Weet iemand overigens waar het moeras lag waarvan in het verslag melding wordt gemaakt ?

"Zaterdag 30 Juni hield HENGELO een fietstocht naar het Voltherbroek. Welk een rijkdom aan planten en daarbij zooveel zeldzaams (Eenbes, Heelkruid, Heksenkruid, Boschwederik, *Erigeron acer* en *canadensis* Fijnstraal, Pylkruid, Zwanebloem, *Epipactis palustris* (moeraswespenorchis), enz. enz. 't Is werkelijk een gebied, dat met het beste van ons land kan wedijveren. Nabij Weerselo passeerden we een moeras waar het veenmos in lagen van minstens 50 c.M. den grond bedekte, terwijl het haarmos zoo weeldrig was opgegroeid, dat zijn lagen wel drie kwart meter dik waren. Ook werd een bezoek gebracht aan de Hunenborg, die onder leiding van Dr. HOLWERDA geheel is uitgegraven."

Op 4 mei 1919 werd een bezoek aan het landgoed Twickel gebracht. In het verslag wordt melding gemaakt van de Blauwe reiger kolonie in de Breeriet. In het Reef in de directe omgeving van de Breeriet is nog steeds een reigerkolonie aanwezig. Wie de Umfassungsweg loopt, komt er langs. De Blauwe reiger is in Nederland pas sinds 1963 beschermd. Weet iemand waarom Twickel rond 1900 al het besluit nam om de kolonie te beschermen ?

TWENTHE. Excursie 4 Mei. Op den eersten zomerschen dag was er een groot gezelschap om 9 uur voormiddag present voor het kasteel Twickel te Delden. Behalve de afdeling Twenthe, waren ook de afdelingen Hengelo en Enschede vertegenwoordigd. Door verhindering van den heer BERNINK, als leider op te treden nam ondergeteekende deze functie waar. De jongeheer MICHEL, zoon van den Förster van Twickel, was zoo welwillend als gids op te treden en leidde het 30 personen tellende gezelschap door het prachtige landgoed. Hoewel de groote opkomst zeer is te prijzen, was het aantal toch te groot voor een vogelexcursie. Op het verzamelpunt liet de nachtegaal zich hooren; klein Jantje, de Winterkoning schetterde ons een „prettige wandeling" na. De vogelwereld was zeer levendig door het warme weer; zanglijsters, fitisjes en tijftjafjes, verschillende meezensoorten, roodborstjes, winterkoninkjes en boekvinken lieten zich hooren. Ook werd de vreugde-roffel van den bonten specht vernomen; het schuwe dier liet het gezelschap echter niet naderen. Vele oude boomen, voorzien van spechtegaten, herbergden kauwtjes kolonies. Deze aardige kraaivogels waren zeer talrijk en weinig schuw. Meerdere eekhoorns, de bekende „kat-eekers", werden gezien, evenals verschillende nesten van deze gepluimde klauteraars. Een spitsmuis verdwaalde tusschen het gezelschap, toen de wortels van een geveld woudreus werden bewonderd. Het voornaamste op ornithologisch gebied was echter de Reigerkolonie. Gelukkig worden de „vogelvrij verklaarde" blauwe reigers hier gespaard, en kan men nog genieten van deze mooie vogels, die met holle vleugels, de nek gebogen, boven de broedplaatsen zweven. Het grootste deel der kolonie was echter afwezig, op grooten afstand naar voedsel zoekende. Planten waren er nog niet veel te vinden; des te meer genoot men van de prachtige boomen, die hier in schilderachtige groepen bijeen staan. Verschillende merkwaardige groeiwijzen en -afwijkingen werden waargenomen. Met als einddoel het Jagershuis werd dit, na bezichtiging van de fretten en den Oehoe, helpers van den jager, om half twaalf bereikt. Voor belangstellenden stond de mooie collectie opgezette vogels van Förster H. MICHEL ter bezichtiging open. Daaronder bevinden zich exemplaren die slechts eens of enkele malen hier waargenomen zijn, vooral van de roofvogels. Als contrast ziet men den vischarend en den ijsvogel, den grootsten en kleinsten vischvanger, bij elkaar. De verschillende soorten kiekendieven, ruigpootbuizerd, valkbuizerd en

wespendieven kon men hier, zeer natuurgetrouw opgezet, aanschouwen. Ook de voorganger van den tegenwoordigen Oehoe, staat peinzend in een hoek van den kamer, met op het voetstuk de jaartallen van begin en einde zijner jagers-loopbaan." M. H. A. STARING.

Op zondag 29 juni 1924 werd een fietstocht naar het Buurserzand gemaakt. In het verslag wordt melding gemaakt van een soort natuurmonument. Dit is het Buurserzand dat in 1929 door Edwina van Heek-Ewing aan Natuurmonumenten geschonken is. Het Buurserzand was het eerste reservaat van deze vereniging en in Overijssel. In het verslag wordt melding gemaakt van het behangen van de topgevel van de Bommelas met dieren. Heeft iemand enig idee wat hier de bedoeling van was ?

"Het gezelschap, dat zich op Zondagmorgen 29 Juni verzamelde voor het huis van den heer van Sambeek, was niet zeer groot. Waarschijnlijk hadden de stevige wind en de verre afstand van het doel der excursie menigeen afgeschrikt, doch de afwezigen hebben werkelijk veel gemist. Van Enschede af ging de tocht over den esch van Usselo, waar langs de randen der korenakkers nog al wat planten werden gevonden. Een paar leeuweriken verlevendigden een en ander. Langs de boorterreinen der Zout-Industrie en over het buiten de Zonnebeek, waar een eglantier werd bekeken, geraakte men op een soort van natuurmonument, ongeveer 60 H.A. heide, bosch, veen en woeste grond, waarheen een standerdmolen is verplaatst, die zoo juist hoort in deze omgeving. Een eind verder stond nog een zeer oud boerenhuis „De Bommelas" waarin de topgevel geheel behangen was met daarop gespijkerde kleinere en grotere dieren, vogelkoppen enz. Woester werd het terrein, schraler de grond, tot aan de Haaksbergerbeek (Buurserbeek), waar bij een boerderij een kolonie oeverzwaluwen werd gezien. Aan planten zoeken e. d. werd niet zooveel gedaan; het doel der excursie was weer eens kennis te nemen van de prachtige terreinen, die nog in de buurt van Enschede liggen en van de groote afwisseling in het landschap aldaar. In dat opzicht is deze excursie dan ook schitterend geslaagd, hetgeen vooral te danken was aan de uiterst aangename leiding van den Heer van Sambeek." J. DE VRIES, Secretaris.

Op zondag 10 mei 1925 werd een vogelexcursie op het landgoed Twickel gehouden. De weidevogels waarvan melding wordt gemaakt, zijn al lang niet meer aanwezig. In het Elbertsbosch en langs de Rijssenweg waaraan de boerderij Raesfelt staat, groeien wel verschillende soorten Stekelzwammen.

"Bij de op Zondag 10 Mei gehouden emelten-excursie naar de boerderij Raasveld op het landgoed Twickel, werd opgemerkt, dat in de nabijheid veel te genieten zou zijn op het gebied der weidevogels. In overleg met belanghebbenden werd derhalve de reeds aangekondigde excursie ook op dit terrein gehouden. Onder begunstiging van het mooiste weder togen Zondag 17 Mei een twaalfstal deelnemers onder leiding van ondergeteekende derwaarts. Op een wandeling van een paar uren eerst over het nog pas ontgonnen grasland, daarna over de heide en door het veen werden waargenomen de gele kwikstaart, graspieper, leeuwerik, verschillende broedsels van de kievit, waarvan de eieren bij eenige blijkens het aangepikt zijn op het punt van uitkomen waren, grutto's, waaronder een juist uitgekomen stelletje van drie jongen, talrijke wulpen met hun krachtig geluid, wilde eenden en talingen in vluchten op den veenplas en de eerste ook broedende op een hoogen pol in het drassige gedeelte en last but not least het verlaten nest van een onbekenden watervogel met elf eieren, eveneens in een biezenpol, waarvan er vijf stuks uitgegeten waren en zes stuks verbroed. Het legsel werd medegenomen en door den Heer Bernink, Directeur van Natura Docet te Denekamp, gedetermineerd als te zijn van het Porcelainhoentje. Van deze zeldzame vondst werd mededeeling gedaan aan Dr. van Oordt te Utrecht." Ir. A. C. S. SCHWEERS.

Op 20 oktober 1929 werd een paddestoelenexcursie op het landgoed Twickel gehouden. Ook nu nog wordt het landgoed zo nu en dan bezocht door onze afdeling tijdens de jaarlijkse paddestoelenexcursie. Leden van onze paddestoelenwerkgroep bezoeken het gebied jaarlijks en vinden hier nog steeds bijzondere soorten.

"De gemeenschappelijke paddenstoelen-excursie van de afdelingen Twenthe te Almelo en Hengelo (O.) was op 6 October door het slechte weer zoo schraal bezocht, dat we het op 20 October nog eens probeerden. Met een opkomst van ruim dertig deelnemers, die zich in het zoo bij uitstek geschikte Twickelsche bosch verzamelden onder de leiding van den voorman der Twentsche mycologen, den heer Schweers. De rijkdom van zwammen viel al dadelijk op: Boleten, Russula's, Lactaria's bij dozijnen om niet te spreken van de andere soorten. Men leert het zoeken gauw aan en na een uur was de aandacht al meer op bijzonderheden gericht. En de tocht bracht nog aardige vondsten. Mutinus caninus (kleine Stinkzwam) stond nog op z'n oude plaatsje, Tremellodon gelatinosus ('t ijszwammetje) had weer een ouden boomstomp opgezocht; aan een omgehakten den zaten massa's glibberige Tremella saccharina var. foliacea. Ook werden gevonden Craterellus sinuosus, Cordiceps militares (Rupsendooder), Clavaria inaequalis (Gele Knotszwam) en tot slot Polyporus frondosus (Eikhaas). Nog noemen we aan geveld eikenhout Pleurotus atrocoeruleus, verder Hypholoma epixanthum, en Clavulina coralloidefs. Het begint een goede gewoonte te worden van afd. Hengelo, om na afloop nog wat te blijven praten in de gemoedelijke uitspanning De

Drost van Twenthe. We zijn daar al zoowat kind in huis en de heer des huizes komt al aan met koffie en oude kranten, als hij ons bepakt uit het bosch ziet komen. Maar hij doet nog meer, hij stelt zijn keuken beschikbaar voor de dames Middelberg en Estor, die met bereidwillige en vaardige hand de eetbare vondsten bereiden tot heerlijke schotels. Dit einde van onze excursies is steeds een bijzonder succes en heeft al verscheidene twijfelaars tot ijverige zoekers gemaakt. Niet te verwonderen, als je na vier uren lopen juist op koffietijd verrast wordt met Biefstukzwam, versch gebakken Boleten, Champignons en Cantharellen in verschillende bereidingen: Zoo kunnen lichaam en geest zich te goed doen aan deze bloemen van den herfst, een aan te bevelen manier ook voor andere afdelingen." J. G. v. BUSSCHBACH.

De verslagen van de excursies in de beginjaren van de afdeling geven een goed beeld van de natuur in het begin van de twintigste eeuw. Het is ook leuk om te lezen hoe de excursies van de afdeling toen beleefd werden.

Bert Oude Egbrink

“Arboretum” Klein Driene

Afronding eerste fase.

De eerste vijf maanden van 2016 stonden voor ons in het teken van de afronding van deze fase van dit project. Graag willen we hier verslag van doen.

Naambordjes.

Door een gezamenlijke inspanning van de gemeente, BON (Bewonersplatform), Welbions en KNNV konden er met de beschikbare middelen 21 naambordjes geplaatst worden. De borden moesten heel stevig worden en gingen daarom op een betonnen voet de grond in. Hieronder een voorbeeld.

Beschrijvingen wandelingen.

We hebben twee wandelingen gemaakt, waardoor men een goed beeld krijgt van de aanwezige bomen in de wijk.

In de eerste wandeling staan de bloeiende bomen centraal en in tweede de (oude) bomen.

Met hulp van de gemeentelijke drukkerij zijn ze deskundig en fraai opgemaakt.

Bij de opmaak is aangesloten bij de reeks natuurpublicaties van de gemeente Hengelo.

In overleg met de gemeente en IVN is afgesproken dat ook andere bomenwandelingen omgezet gaat worden in hetzelfde format. Een opgave waar we nog wel even mee bezig zijn. Bij de eerste nieuwe wandeling die komt staan de bomen rond het Tichelwerk centraal. Via activiteiten en een stukje in de krant zijn er al heel wat boekjes verspreid.

Onder aan het artikel staat het adres waar leden en belangstellenden de wandelingen gratis kunnen bestellen. Het is de bedoeling dat ze ook als pdf op onze website komen. De wandelingen en naambordjes konden mede gemaakt worden door een subsidie van de Provincie Overijssel!

Lezing en excursie.

We hebben in de wijk Klein Driene een lezing over het Arboretum gehouden en in dezelfde week ook een excursie. Beide activiteiten werden goed bezocht. Op zaterdag 10 september is er weer een excursie. Tijdstip wordt later bepaald.

Toekomst "Arboretum".

Recent hebben de direct betrokken partijen, Welbions, gemeente en BON, hierover gesproken. Wij waren hier ook bij. Afgesproken is om de uitgangspunten vast te gaan leggen.

Het aantal verschillende bomen is sinds de start van het project toegenomen. Door de renovaties moesten een paar bomen gekapt worden. Hiervoor worden nieuwe bomen geplant worden. Wij hebben hierover advies gegeven, waardoor het aantal soorten meer wordt!

Voortgang onze activiteiten.

Gezien andere afspraken zullen we andere deel van Klein Driene pas vanaf 2018 gaan inventariseren.

Terugkijkend kunnen we zeggen dat het een leuke klus was, waarbij we een goed beeld hebben gekregen van de inhoud en structuur van het groen in dit deel van Klein Driene.

Gerrit Haverkamp en Jan Zwieneberg

Bestellen Wandelingen

De wandelingen zijn gratis en kunnen besteld worden bij de secretaris:
secretaris@hengelo-oldenzaal.knnv.nl

Vernieuwde Website

Recentelijk is onze website totaal vernieuwd. De opmaak is nu zoals landelijk vastgesteld voor de KNNV afdelingen. Het adres van de website is: www.knnv.nl/hengelo-oldenzaal
Je kunt nog wel met het oude adres toegang krijgen. Je wordt dan automatisch omgeleid naar de nieuwe website.

De Homepagina ziet er nu als volgt uit:

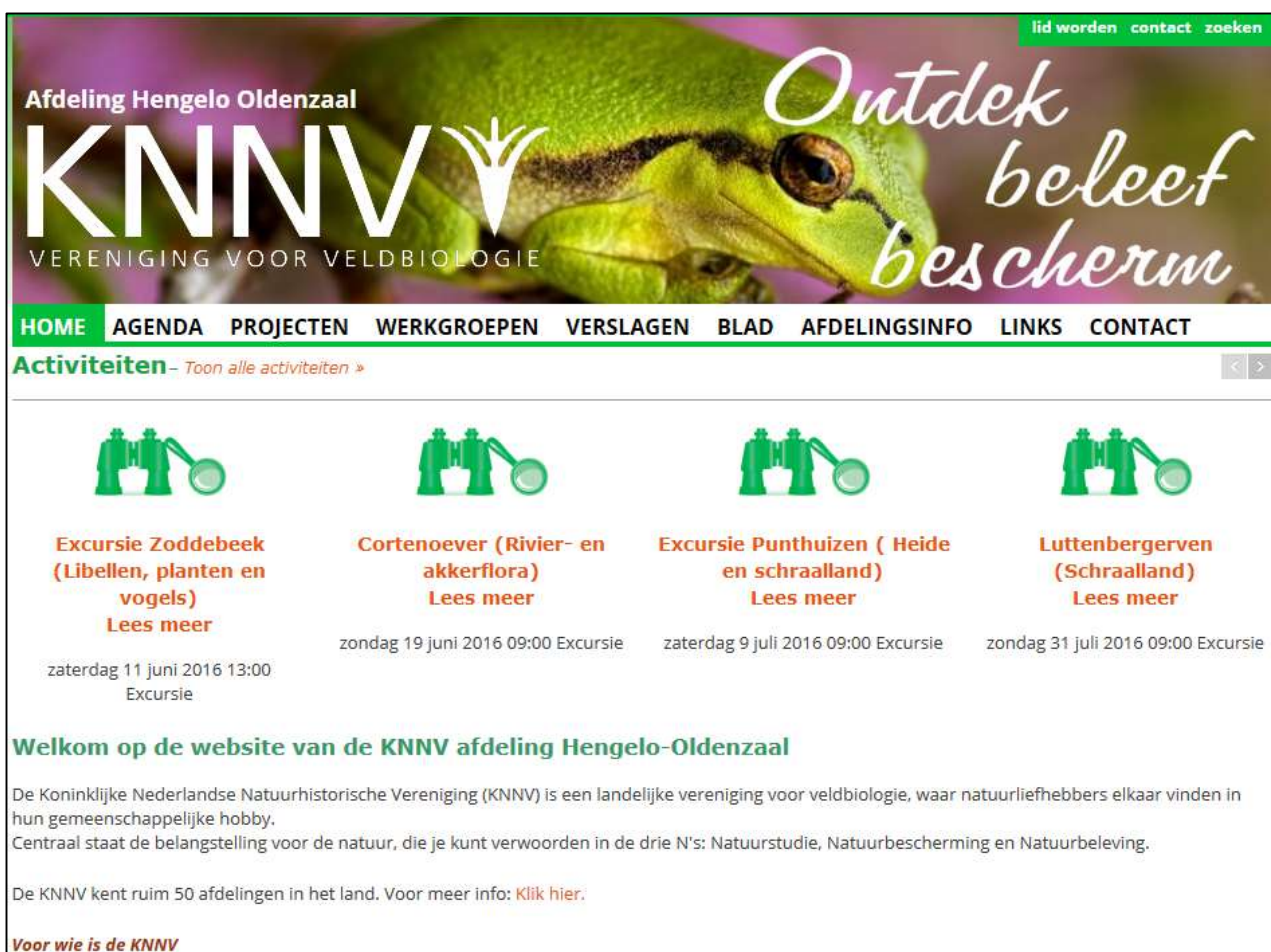
Boven aan de pagina staan nu de meest recente activiteiten. Deze zijn ook via de **AGENDA** in te zien.

Door rechtsboven op de pijltjes   te klikken kun je door de activiteiten bladeren.

De activiteiten verdwijnen automatisch wanneer de datum van de activiteit verstreken is.

Onder de activiteiten kan een Nieuwsbericht zichtbaar zijn. Wordt geplaatst als er nieuws is.

Daaronder is de welkom boodschap van onze vereniging zichtbaar.

Afdeling Hengelo Oldenzaal
KNNV
VERENIGING VOOR VELDBIOLOGIE

Ontdek beleeft bescherm

lid worden contact zoeken

HOME AGENDA PROJECTEN WERKGROEPEN VERSLAGEN BLAD AFDELINGSINFO LINKS CONTACT

Activiteiten - Toon alle activiteiten »

Excursie Zoddebeek (Libellen, planten en vogels)
Lees meer
zaterdag 11 juni 2016 13:00
Excursie

Cortenoever (Rivier- en akkerflora)
Lees meer
zondag 19 juni 2016 09:00 Excursie

Excursie Punthuizen (Heide en schraalland)
Lees meer
zaterdag 9 juli 2016 09:00 Excursie

Luttenbergerven (Schraalland)
Lees meer
zondag 31 juli 2016 09:00 Excursie

Welkom op de website van de KNNV afdeling Hengelo-Oldenzaal

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is een landelijke vereniging voor veldbiologie, waar natuurliefhebbers elkaar vinden in hun gemeenschappelijke hobby.
Centraal staat de belangstelling voor de natuur, die je kunt verwoorden in de drie N's: Natuurstudie, Natuurbescherming en Natuurbeleving.

De KNNV kent ruim 50 afdelingen in het land. Voor meer info: [Klik hier](#).

Voor wie is de KNNV

Via het menu-item **CONTACT** kun je rechtstreeks vragen stellen aan onze afdeling.

Onder **AFDELINGSINFO** is `Informatie Lidmaatschap` te vinden.

Daarin staat alle informatie over het lidmaatschap van onze afdeling.

- Je kunt je hier opgeven als lid
- Het lidmaatschap opzeggen
- Of een (adres) wijziging doorgeven

De aanvraag / wijziging wordt daarna doorgestuurd naar het landelijk bureau van de KNNV.

AFDELINGSINFO	LINKS
Organistatie	
Bestuur	
ANBI	
Informatie lidmaatschap	

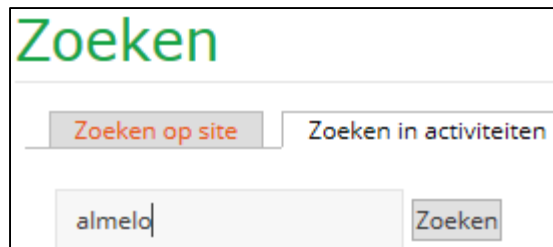
Helemaal rechtsboven staan de volgende menu-items:

lid worden contact zoeken

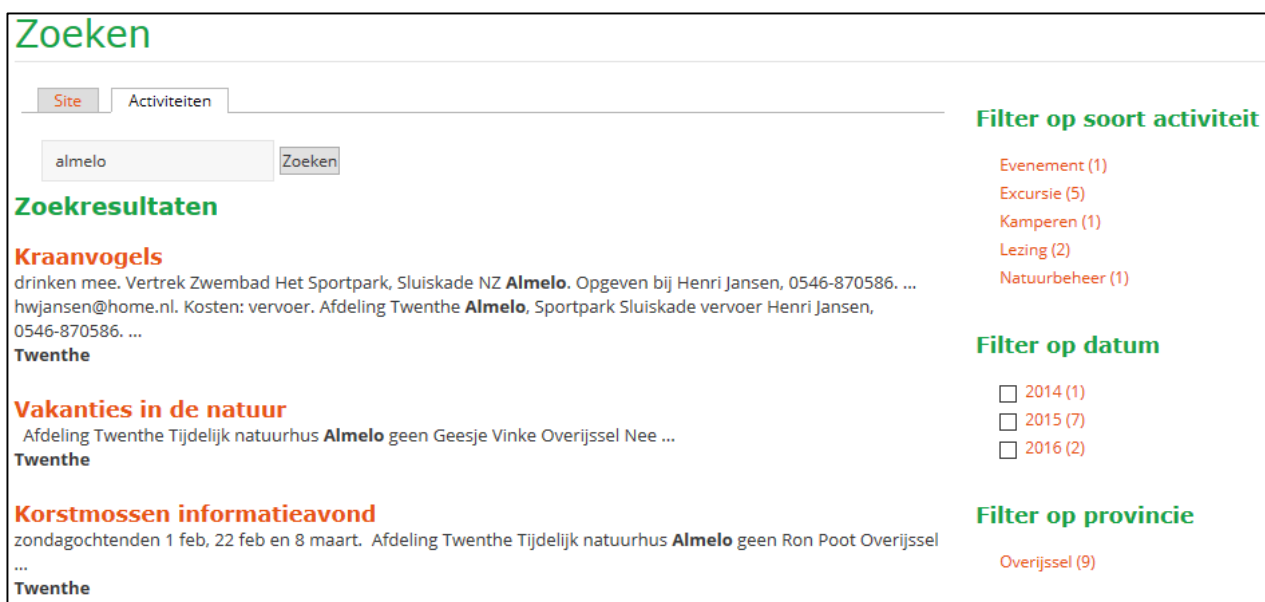
Hiermee kom je op de landelijke website van de KNNV.

lid worden en **contact** gaat rechtstreeks naar het landelijk bureau van de KNNV.

Via het menu-item **zoeken** kun je **Zoeken op site** of **zoeken in activiteiten**

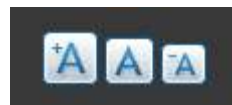

Voer je als voorbeeld **almelo** in dan krijg je het volgende te zien:

Door middel van filters kun je je zoekresultaat verfijnen.

Helemaal rechtsonder op de pagina staan de volgende 3 icoontjes:

- Met het linker icoon kun je de tekst op de pagina in enkele stappen vergroten.
- Met het middelste icoon ga je terug naar de standaard tekst instelling.
- Met het rechter icoon kun je de tekst op de pagina in enkele stappen verkleinen.

De overige menu-items spreken voor zichzelf. Je vindt hier informatie over:

- Cursussen en Projecten,
- Werkgroepen,
- Excursieverslagen, Excursiefoto's en Rapporten,
- De huidige uitgave van `Onder De Loep` en het archief,
- Bestuur, Organisatie en ANBI,
- Linken naar een aantal soortgerichte natuur websites.

Dus probeer het zelf eens uit.